

KOM IN ACTIE!

Opdracht 1 Impact berekenen

a Tot welke groep hoort jouw voorwerp?

- ☐ Electronica
- ☐ Boeken
- ☐ Overige spullen

Kruis het ook aan op het label.

b Zoek op de schadelijke impact per uitgegeven euro.

Welk getal staat er bij jouw groep?

Antwoord _____

c Hoe duur is jouw voorwerp als je het nieuw (!) koopt in de winkel?

Als je het niet meer weet kun je het opzoeken op internet of inschatten hoeveel het ongeveer was.

Vul het bedrag in: € _____,

Vul dit ook in op het label.

d Bereken de verborgen impact van jouw voorwerp.

Vermenigvuldig het getal dat je bij b. hebt ingevuld met de nieuwprijs van jouw voorwerp.

Antwoord _____

Alle spullen hebben dus impact. Sommige spullen meer dan andere. Wie heeft de hoogste verborgen impact van de klas? Het is extra belangrijk om deze voorwerpen opnieuw te gebruiken! Zo bespaar je heel veel impact! En hoe meer voorwerpen jullie met de klas op MP zetten hoe meer impact jullie samen besparen! Zo zijn jullie met elkaar **Wereldveranderaars!**

Schrijf de uitkomst op je wisbordje. Wie heeft de hoogste waarde in de klas?
Extra goed om het voorwerp een tweede leven te geven.

BIJ WELKE GROEP HOORT DIT VOORWERP?

☐ Electronica

☐ Boeken

☐ Overige spullen

NIEUWPRIJS:

SCHADELIJKE IMPACT PER UITGEGEVEN EURO

Jouw boodschap aan de nieuwe eigenaar:

boeken

1

spullen

x 3

elektronica

x 9

Nieuwe spullen maken veroorzaakt veel schadelijke impact. Door hergebruiken voorkomen we deze impact! Dankjewel!

Wil je meer weten? Vul dan de **gratis digitale impact-tool** in en ontdek waar jouw grootste impacts én grootste kansen liggen om effectief te verduurzamen op:
www.mijnverborgenimpact.nl

SOORTEN IMPACT

fossiele energie

watergebruik

landgebruik en ontbossing

grondstoffen

aantasting biodiversiteit

schadelijke impact op mensen

vervuiling

Opdracht 2 Soorten impact

Knip nu de verschillende soorten impact-icoontjes uit het knipvel en plak ze op de achterkant van het label. Schrijf bij iedere impact een korte uitleg. Zo weet degene die jouw voorwerp krijgt of koopt ook welke soorten impact er allemaal zijn. Zoveel soorten impact hebben jullie samen misschien wel voorkomen! Knip de beide helften van je label uit en plak ze op elkaar. Jouw label is nu klaar voor de nieuwe eigenaar. Neem het label na de les mee naar huis. Maak samen met je ouders/verzorgers thuis de **Marktplaats advertentie**. Doe er een foto van jouw voorwerp en een foto van het label bij. Denk eraan, maak een screenshot! Hoe meer advertenties en toffe duurzame acties, hoe groter de kans dat jouw klas de **Nationale ImpactChallenge** wint!. **Let op**, overal dus wel een **foto** van maken, daarmee kan de leerkracht de acties

bewijzen en bijhouden! In de les is uitgelegd hoe je te werk gaat, met het maken van de advertentie, maar je kunt het thuis samen met je ouders/verzorgers in de ouderbrief ook nog opzoeken.

Opdracht 3 Actie

Lees de overige **challenge-tips** door en bedenk wat je nog zou willen doen. Weet je zelf een toffe actie? Bespreek het met je leerkracht. Overleg met elkaar wie wat kan en wil gaan doen. En wie weet gaat de prijs dit jaar naar jullie klas!

Je hebt zelf (nog) niet onderzocht of ál deze soorten impact met jouw voorwerp te maken hebben. Maar door alle impacts op de kaart te plakken met een korte uitleg erbij ziet de nieuwe eigenaar welke soorten impact er allemaal bestaan.

Challenge-tips:

- ★ Zet zoveel mogelijk advertenties op Marktplaats. Maak een foto van de advertentie.
- ★ Organiseer een kledingruilbeurs met de klas of meerdere klassen of met groep vriendinnen/vrienden. Maak er een foto van.
- ★ Maak een poster waarop jullie alle recycle inleverplekken en reparatieplaatsen hebben aangekruist in jullie buurt (e-waste inleverpunt, kleding inleverpunt, repaircafe's, etc), hang deze goed zichtbaar op in school. Maak er een foto van.
- ★ Verzamel zoveel mogelijk elektronica met de klas en lever het in bij een elektronica inleverpunt (opdracht uit de elektronica les).
- ★ Organiseer een duurzame lunch met de klas. Maak er een foto van.
- ★ Maak het schoolplein wat groener door er wat tegels uit te wippen en er planten in te zetten, overleg wel met de schoolleiding (of jouw leerkracht). Maak er een foto van.
- ★ Maak je klaslokaal groener en gezelliger door planten in de vensterbank te zetten en er goed voor te zorgen. Maak er een foto van.
- ★ Iemand in de klas handig met de naaimachine? Maak van een kapotte broek of ander kledingstuk iets anders (een tas bv) of laat het repareren, maak een foto voor en na (of iets anders wat stuk is).
- ★ Bezoek met de klas een repaircafe (en neem mee wat er kapot is in de klas of neem iets van thuis mee en nog gemaakt kan worden). Maak er een foto van.
- ★ Hou een sportkleding ruilmarkt op school. Maak er een foto van.
- ★ Plaats in overleg en samen met de school een ruilkast in de gang voor spullen.
- ★ Kom alleen met de fiets of lopend naar school-vul met de klas samen in hoe vaak het is gelukt en maak een foto van het formulier.
- ★ Maak een nieuwskrant over alles wat jullie tot nu toe hebben geleerd en hang deze op in school. Maak er een foto van.
- ★ Hou een presentatie in de aula als een soort nieuwsuitzending voor de andere klassen (groep 6/7/8) over wat je hebt geleerd (en misschien iets wat nu in het nieuws is en hiermee te maken heeft?). Denk aan de grote dingen eerst! Maak er een foto van.
- ★ Maak een vlog over verborgen impact en wat echt helpt als je wil verduurzamen.

Extra verdiepingsopdracht

Beantwoord de vragen om erachter te komen welke impacts er in jouw voorwerp verborgen zitten. Gebruik hiervoor je lesmateriaal, zoek het op op internet, vraag om hulp aan je (gast) docent, speuren maar!

Grondstoffen

Alle spullen zijn ergens van gemaakt. Daar zijn natuurlijke grondstoffen voor nodig. Daar heb je inmiddels al meer over geleerd. Sommige spullen zijn van hout, katoen, wol, metaal of aardolie (plastic) gemaakt.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent.

Van welke grondstof is jouw voorwerp gemaakt?

Antwoord

Zit er een chip/display/beeldscherm in jouw product?

De mijnbouw voor de mineralen in elektronica heeft veel schadelijke gevolgen! Elektronica heeft 3 x zoveel schadelijke impact per euro die je eraan uitgeeft dan andere spullen. Extra goed om op Marktplaats te zetten als je het zelf niet meer nodig hebt.

☐ Ja.

→ **Knip deze IMPACT XXL waarschuwing uit en plak hem op de kaart:**

Leg kort uit aan degene die jouw kaart krijgt wat dit plaatje betekent.

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ Nee.

Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Is er veel land nodig om jouw voorwerp te maken?

Dat ligt vooral aan de grondstof van jouw voorwerp. Katoen groeit op akkers, wol komt van schapen en die hebben veel land nodig om op te grazen. Mineralen voor elektronica komen vaak uit mijnen, ook daar is veel land voor nodig.

Vraag je (gast)docent om hulp als je het niet weet of niet kunt vinden.

☐ Ja, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ Nee.

Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Is er veel water nodig om jouw voorwerp te maken?

Water wordt gebruikt op akkers en in fabrieken. Katoenplanten bijvoorbeeld hebben veel water nodig om te groeien. Ook in de mijnbouw wordt veel water verbruikt. In sommige fabrieken gebruiken ze ook heel veel water. Je hebt daar al over geleerd in de spijkerbroekles. In de vorige lessen en op internet kun je hier meer informatie over vinden.

☐ **Ja**, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**, ik denk het niet. Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Is er veel vervuiling door het maken van jouw voorwerp (door gifstoffen)?

Mijnbouw is heel erg vervuilend. Plastics maken ze meestal van aardolie, de winning daarvan is vervuilend voor de omgeving. Katoenplanten krijgen vaak veel bestrijdingsmiddelen en mest. Tijdens de productie in fabrieken kunnen er giftige stoffen in het water, in de grond of in de lucht terecht komen. Allemaal vervuiling.

☐ **Ja**, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**. Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Wordt de natuur en/of de biodiversiteit aangetast door het maken van jouw voorwerp?

Bij het laten groeien van katoenplanten bijvoorbeeld worden vaak veel bestrijdingsmiddelen gebruikt, insecten kunnen hierdoor sterven wat een gevaar is voor de biodiversiteit. Het aanleggen van mijnen gebeurt vaak in natuurgebieden, daarvoor worden er bomen gekapt en de omgeving vervuild. Een risico voor de biodiversiteit.

☐ **Ja**, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**, ik denk het niet. Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Is er veel energie nodig om jouw voorwerp te maken?

Mijnbouw voor grondstoffen kost veel energie. Ook het winnen (uit de grond halen) van aardolie (om bijvoorbeeld benzine of plastic van te maken) kost veel energie. Ook fabrieken gebruiken vaak veel energie om de producten te maken.

☐ **Ja**, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**, ik denk het niet. (Maar 'niets'... dat kan niet) Ga door naar de volgende vraag.

Zijn de werkomstandigheden voor de mensen die de grondstof maken of winnen slecht?

Vooral het werken in mijnen is vaak heel ongezond en gevaarlijk. Maar ook het werken op bijvoorbeeld katoenplantages of in fabrieken in sommige verre landen kan zwaar zijn.

☐ **Ja**, ik denk het wel.

→ **Knip dit impactplaatje uit en plak op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).

Ga nu verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**. Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Was het voorwerp eigenlijk te goedkoop om waar te zijn?

Dan is het onmogelijk dat voor dat geld het voorwerp op een eerlijke manier is gemaakt en vervoerd.

☐ **Ja**.

→ **Plak de extra IMPACT XXL waarschuwing erbij:**

Leg kort uit aan degene die jouw kaart krijgt wat dit plaatje betekent.

Ga verder naar de volgende vraag.

☐ **Nee**. Ga gelijk door naar de volgende vraag.

Is het in Europa gemaakt?

☐ **Ja?** Dat scheelt wat schadelijke impact van vervoer.

☐ **Nee**. Hoe verder weg het is gemaakt, hoe groter de afstand die het heeft afgelegd om bij jou te komen. Dat kost energie, namelijk brandstof voor de boot, het vliegtuig of de vrachtwagen. Maar ook meer uitstoot van andere schadelijke stoffen (zoals fijnstof, zwavel en andere stoffen die een containerschip of vliegtuig bijvoorbeeld uitstoten).

→ **Plak deze impacts op jouw kaart:**

Schrijf erbij wat het plaatje betekent (voor degene die jouw kaart krijgt).